

ἐνθερμοτέρων ὑπερασπιστῶν τῆς ὀρθοδοξίας διακρινόμενος διὰ τὴν ρητορικὴν αὐτοῦ δεινότητα, τὴν σταθερότητα καὶ ἀνεξαρτησίαν τοῦ χαρακτῆρος καὶ τὴν θεολογικὴν, φιλοσοφικὴν καὶ διαλεκτικὴν αὐτοῦ μόρφωσιν.

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ.— Περὶ τῆς χρήσεως τῶν παθητικῶν ρημάτων ἐν τῇ νεωτέρᾳ Ἑλληνικῇ, ὑπὸ κ. Γ. Ν. Χατζιδάκι.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλληνικῇ ἐλέγετο καὶ κατ' ἐνεργητικὴν φωνὴν ὁ διδάσκαλος διδάσκει τοὺς παῖδας καὶ κατὰ παθητικὴν οἱ παῖδες διδάσκονται ὑπὸ τοῦ διδασκάλου καὶ ὅτι ἡ ἔννοια τῶν δύο τούτων ἐκφορῶν εἶναι ἡ αὐτή, μόνον δὲ ποικιλωτέρα, πλουσιωτέρα πλοκὴ τοῦ λόγου δι' αὐτῶν ἐπετυγχάνετο. Ἄλλ' ἐπίσης εἶναι γνωστὸν ὅτι σήμερον ἐν τῇ νέᾳ γλώσσῃ σχεδὸν μόνον κατ' ἐνεργητικὸν τρόπον λέγεται «ὁ (δι)δάσκαλος διδάσκει τὰ παιδιὰ», δὲν συνηθίζεται δὲ ἡ παθητικὴ ἐκφορὰ «τὰ παιδιὰ διδάσκονται ἀπὸ το(ν) δάσκαλο». Αἰτία τοῦ φαινομένου τούτου δὲν εἶναι ἡ ἀπώλεια τῶν παθητικῶν τύπων τοῦ ρήματος εἰς -μαι, διότι οἱ τύποι οὗτοι σφίζονται καὶ συνηθίζονται ἐπὶ μέσης σημασίας καὶ πρὸς τούτοις λέγονται καὶ παθητικῶς ἀλλ' ἄνευ τῆς ἀπὸ καὶ αἰτ., λ.χ. ἐπιτρέπεται, δὲν ὑποφέρεται, δὲ(ν) βασιτεῖται ἢ κρατεῖται κ.λ. κ.λ. Γνωστὸν δὲ εἶναι ὅτι τοιαύτη χρῆσις τῶν παθητικῶν ρημάτων ἐγένετο καὶ πάλαι: κινδυνεύεται, θύεται, ἔρδεται κ.λ., (πρὸλ. J. Wackernagel, Vorlesungen über Syntax A', 147) καὶ ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ γλώσσῃ ἡμῶν, βαπτίζεται, στέφεται (ὁ δοῦλος τοῦ θεοῦ) κ.λ. Μόνον ἡ χρῆσις τῶν παθητικῶν τύπων μετὰ προθέσεως καὶ πτώσεως εἰς ρητὴν δῆλωσιν τοῦ παθητικοῦ αἰτίου ἀγνοεῖται σχεδὸν παρ' ἡμῖν ἤδη ἀπὸ τοῦ IB' αἰ. μ. X., ὡς δηλοῦσι τὰ Προδρομικὰ ποιήματα. Λοιπὸν ἐρωτᾶται: διατὶ παρημελήθη καὶ ἐλησμονήθη ἡ τοιαύτη σύνταξις; εἰς τὴν ἀπορίαν ταύτην ἀπαντῶντες λέγομεν α) ὅτι ἐν πολλαῖς γλώσσαις, καὶ μάλιστα φιλολογικῶς ἀκαλλιέργητοις, παρατηρεῖται ἡ ἔλλειψις τοιαύτης χρήσεως παθητικῶν ρημάτων, ὅτι δὲ καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς ἡμετέραις Ἰαπετικαῖς δὲν ὑπῆρχε τὸ πάλαι ἴδιος ρηματικὸς τύπος πρὸς τοιαύτην παθητικὴν χρῆσιν· καὶ β) ὅτι ἡ τοιαύτη χρῆσις συνάπτεται στενῶς πρὸς τὴν πνευματικὴν κατάστασιν τοῦ λαλοῦντος τὴν γλῶσσαν λαοῦ, ἀπαιτεῖ δηλ. εὐστροφίαν πνεύματος, ἵνα δύναται νὰ διακρίνη καὶ νοῆ εὐκόλως τὸ κύριον ψυχολογικῶς μέλος τῆς προτάσεως, τὸ δρῶν πρόσωπον, ὅπερ λέγομεν ὑποκείμενον, ὅτι ἄρα ὅπου ταῦτα λείπουν, προτιμᾶται κατ' ἀνάγκην ἡ ἐνεργητικὴ ἐκφορὰ, καθ' ἣν τὸ Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως ἐν ἐποχῇ, καθ' ἣν ἐν τῇ Δύσει οὐδεὶς ἐνδιέφερετο διὰ τὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν, συνείργησεν ἀναμφιβόλως εἰς τὸ νὰ μείνη σχεδὸν ἄγνωστος ἐπὶ τοσοῦτον ὁ διαπρεπὴς οὗτος θεολόγος τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας.

ὑποκείμενον σαφῶς κατ' ὀνομαστικὴν λεγόμενον προσπίπτει ἀμέσως καὶ εὐκολώτατα εἰς τὴν ἀντίληψιν, οὐχὶ δὲ κεκρυμμένον τρόπον τινά ἐν ἐμπροσθέντι προσδιορισμῷ (ὑπὸ μετὰ γενικῆς κ.λ.). Διὰ ταῦτα δὲ παρατηρεῖται ὅτι ἡ τοιαύτη παθητικὴ χρῆσις τῶν ρημάτων ἐπιτυχάνεται μόνον ὑπὸ λαῶν ἀνεπτυγμένων (γνωστὸν δὲ εἶναι ὅτι καὶ ἐν τῇ ἀρχαιτέρᾳ Λατινικῇ τοιαύτη χρῆσις τῶν ρημάτων ἦτο σπανία) καὶ κατὰ ταῦτα φυσικὸν φαίνεται νὰ γίνεται μὲν τοῦτο ἐν χρόνοις ἐλευθερίας, πολιτικῆς, οἰκονομικῆς, φιλολογικῆς, ἐπιστημονικῆς κ.λ. ἀκμῆς, ἐν μιᾷ λέξει ἀκμῆς τοῦ πολιτισμοῦ, νὰ παραμεληθῆται δὲ ἐν χρόνοις δουλείας, πενίας, ἀμαθείας κοινωνικῆς καὶ ἠθικῆς καταπτώσεως, ὅπως συνέβαινε παρ' ἡμῖν μετὰ τὴν δούλωσιν τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ὅτε καὶ ἄλλας ἀρετὰς καὶ λεπτότητας τῆς Ἑλλην. γλώσσης καὶ αὐτὴν τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος τῶν παθητικῶν ρημάτων χρῆσιν μετὰ τῆς ὑπὸ σὺν γενικῇ παρημελήσαμεν καὶ ἀπεβάλομεν. Ὅπως ἕκαστος βλέπει, ἡ αἰτία τῆς ἀπωλείας τῆς τοιαύτης τῶν ρημάτων συντάξεως δὲν κεῖται ἐν τῇ γλώσσῃ, ἀλλ' ἐν τῇ ψυχολογικῇ, τῇ πολιτικῇ καταστάσει τοῦ ἔθνους. (Συντόμως διέλαβον μέχρι τοῦδε περὶ τῶν παθητ. ρημ. ἐν τῇ Ν. Ἑλληνικῇ σὶ Β. Φάδης ἐν Γλωσσικαῖς Ἐπισκέψεσι, σ. 52 β σημ. καὶ Γ. Ἀναγνωστόπουλος ἐν Ἀθηνᾶς 36, σ. 97 κέξ.).

ANATOMIKH. — **Sur l'epiploidium de l'appendice vermiculaire de l'homme***, par M. Georges L. Sclavounos

L'appendice vermiculaire est important à deux points de vue. Premièrement comme formation rudimentaire, il intéresse le morphologiste, qui à cause de ses changements, émet des conclusions sur la phylogénie. Deuxièmement, l'appendice étant complètement entouré du péritoine, toute affection de cet organe donne à craindre au médecin l'apparition d'une péritonite généralisée. Il en résulte que tout ce qui concerne l'appendice vermiculaire, si petit qu'il soit, attire l'intérêt non seulement de l'anatomiste, mais aussi de tout autre médecin.

Comme on le sait, on distingue dans l'appendice vermiculaire deux bords: *l'interne ou adhérent*, auquel s'attache un pli vasculaire péritoineal amenant les vaisseaux à l'appendice, qu'on appelle *méso-appendice (mésenteriolium)*, et le *bord externe* auquel aucun pli ne s'attache, et nommé pour cela *bord libre*.

* Γ. ΣΚΛΑΒΟΥΝΟΥ. — Περὶ τοῦ ἐπιπλοϊδίου τῆς σκωληκοειδοῦς ἀποφύσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐκ τοῦ Ἀνατομείου τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.